

Pedesete i šezdesete godine prošlog stoljeća bile su zlatne godine za britansku industriju motocikala. Iz tog je razdoblja iznikao niz tehnički avangardnih, stilski briljantnih i estetski vrijednih i do danas neponovljivih modela

"Black Lightning" kao "caffe racer" sa suhom spojkom i pedalom za paljenje (kurblom) enormnih dimenzija. Također je karakterističan okvir sa scilirajućom trokutastom vilicom i parom hidrauličkih amortizera

▲▼ Neizbježan fini mehanički "Smitsov" brojač okretaja gigantskih dimenzija i amortizer upravljača frikcionog suhog tipa. Dolje vidimo duple kočnice standard od 2 x 170 mm u promjeru, dok su one natjecateljskog tipa bile povećane na čak 2 x 220 mm

Crni baron

PIŠE: MIRO BARIĆ

U to je doba moto industrija u Britaniji cvala. Ne samo zbog visoke kulture Otočana, već i zato što su zatvaranjem pogona ratne industrije kapaciteti tvornica bili slobodni. Nakon intelektualne apstinencije odmah poslije Drugog svjetskog rata brojne su se tvrtke sa svojim inženjerima i tehničarima posvetile novim poslovima. Treba također spomenuti i veliki broj malih tvrtki i zanatlija kojima je moto-

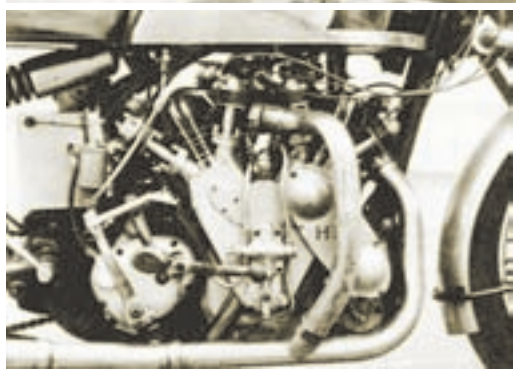
ciklizam bio glavna djelatnost. Svi su se oni uz veliko iskustvo koje je britanska moto industrija baštinila od svojih predaka našli u svojevrsnom Eldoradu. Velika konkurencija i visoka koncentracija stručnog kadra proizvela je i velik broj "moto ovisnika". Blaga klima na Otoku omogućavala je korištenje ovih vozila svaki dan, u svim vremenskim uvjetima. Iako su tih godina ceste Otoka vrvjele tisućama motocikala, ovog puta ćemo vam predstaviti jedan pose-

ban i danas rijedak model marke HRD Vincent.

Ova je priča vrlo slična priči o motociklu Hesketh od prije nekoliko brojeva našeg lista. Britanci su težili najboljemu, pa su tako tvrtke poput Brough-Superiora,

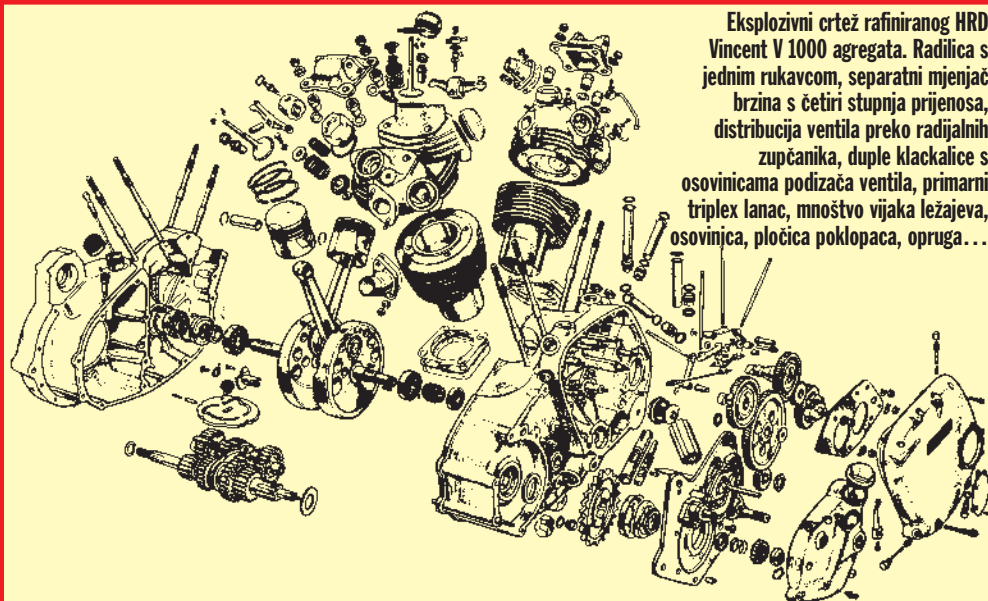
HRD Vincenta ili poznatog nam Hesketha preferirale najbolje solucije i materijale ne obazirući se na teškoće proizvodnje. Sve tri navedene kuće proizvodile su u skromnim serijama svoje "Rolls-Royce" na dva kotača. Svi redom

► Prvi model HRD-Vincenta 1000 iz 1936. godine gore, i konstruktor Phill Irving (s naočalama) i grupom tehničara poziraju pored modela B desno

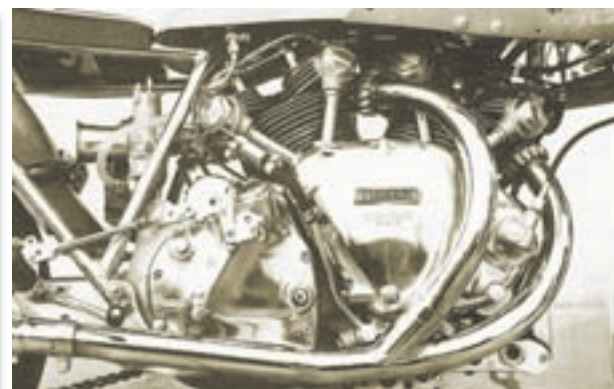

Novi "mag" Vincenta HRD je Fritz Egli, čuveni švicarski tuner. Modificirao je štošta, no srce je ostalo originalno. Okvir kočnice, prednji i stražnji ovjes te silueta izmijenjeni su u klasičnom stilu. Egli uvijek nalazi nostalgичnu klijentelu, najviše dakako, na britanskom otoku

Eksplodivni crtež rafiniranog HRD Vincent V 1000 agregata. Radilica s jednim rukavcom, separadni mjenjač brzina s četiri stupnja prijenosa, distribucija ventila preko radijalnih zupčanika, duple klackalice s osovinicama podizača ventila, primarni triplex lanac, mnoštvo vijaka ležajeva, osovinica, pločica poklopaca, opruga...

▲ Zahvaljujući zahvatima vještog tunera Fritza Eglija ovaj "Black Lightning" je 1970. godine razvijao 72 KS pri 7000 okr./min. Motocikl tipa "turismo" bio je težak svega 175 kg, onaj tipa "sport" 170 kg, a tip "Corsa" 155 kg. Nije loše čak ni za današnje pojmove

su opremljeni klipnjačama s čak 135 iglica od 3 mm! Maksimalna snaga ovog HRD-a je 45 KS pri 5300 okr./min.

Iako se čini malo, ondašnja goriva

bili su četverotaktni dvocilindraši u V izvedbama s motorima uzdužno ugrađenima u okvir.

S prijateljem Howardom Daviesom, bivšim pilotom moto utrka, Philip Vincent 1928. podiže tvrtku za proizvodnju motocikla sličnih ugaslom Brough Superioru. No, imperativ male tvrtke poput njihove je bio da njihov motocikl mora biti bolji i brži. Godine 1934. okupirani su monocilindričnim motorom od 500 ccm u verzijama

"Meteor", "Comet" i TT racing. Na Londonskom moto salonu 1936. predstavljen je Vincent HRD. Slavni australski projektant ing. Phill Irving konstruirao je model "Rapide", dvocilindrični zrakom hlađeni agregat u V izvedbi s kutom od 47 stupnjeva između cilindara. Provrt cilindra bio je 84 mm, a hod 90 mm, što je davalo 998 ccm zapremine. Motor je malo podsjećao na kružni isječak zvjezdastog avionskog

motora s bregastim osovinama u bloku motora i distribucijom ventila putem 'štangica'. Motor je bio napravljen od najboljih tada dostupnih materijala.

Uz solidnu snagu koju je proizvodio agregat "Rapide" je imao i slabu točku u spojci i mjenjaču. No, uz modifikacije nastupa i pobjeđuje na brojnim utrkama diljem Britanije, Irske i SAD-a. Slavni piloti tog doba bili su Ginger Wood i Manliff Barrington. Odmah poslije

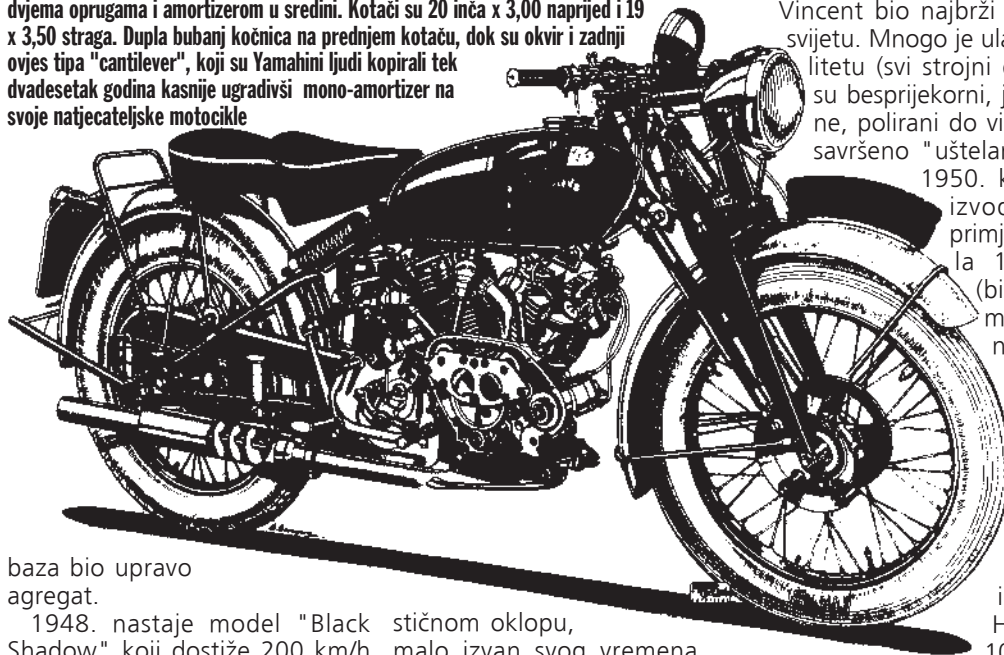
nisu dozvoljavala veće kompresijske odnose, što je veliki čimbenik u ostvarivanju konačne snage, odnosno zakretnog momenta. Podmazivanje je "suhim karтером", dakle tipično britansko-američko, s rezervoarom za ulje i duplom pumpom. U ovim modifikacijama uvelike je sudjelovao i ing. Matt Wright. I okvir je također bio redizajniran i u novoj verziji se sastojao od dva dijela, prednjeg i zadnjeg, a nosiva je

EUROHERC

Osiguranje kojem vjerujem!

Model B "Black Shadow" s paralelogram prednjim ovjesom dodatno pojačan dvjema oprugama i amortizerom u sredini. Kotači su 20 inča x 3,00 naprijed i 19 x 3,50 straga. Dupla bubanj kočnica na prednjem kotaču, dok su okvir i zadnji ovjes tipa "cantilever", koji su Yamahini ljudi kopirali tek dvadesetak godina kasnije ugrađivši mono-amortizer na svoje natjecateljske motocikle

baza bio upravo agregat.

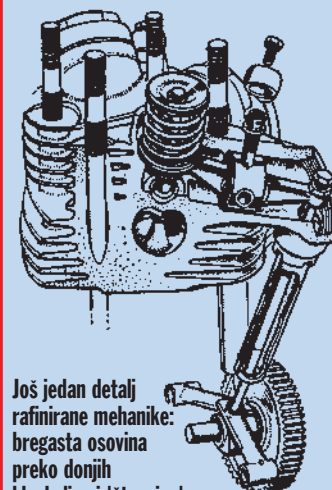
1948. nastaje model "Black Shadow" koji dostiže 200 km/h s 55 KS i 5700 okr./min. Širokim masama najpoznatiji model B zamijenjen je 1949. modelom C od 70 KS, koji je nazvan "Black Lightning". Obnovljena je i mono serija s modelima "Comet", "Gray Flash" i "TT Replica". Na ovom posljednjem svoju sjajnu sportsku karijeru započeo je John Surtis. Godine 1954. debitira model D "Black Knight" zatvoren u pla-

stičnom oklopu, malo izvan svog vremena. Tvornica je zatvorena 1955.

Mladi švicarski tehničar i natjecatelj Fritz Egli prihvatio se 1968. godine teškog zadatka prikupljanja svih Vincenta HRD bicilindraša ili njihovih dijelova iz cijelog svijeta. Pokreće proizvodnju s vlastitim komponentama (okvir) i tada najboljim zamjenskim dijelovima, poput kočnica Daniele Fontane, Marzocchi-evih ovjesa i slično.

Treba reći da je 1949. godine HRD Vincent bio najbrži motocikl na svijetu. Mnogo je ulagano u kvalitetu (svi strojni elementi bili su bespriječni, jednake težine, polirani do visokog sjaja i savršeno "uštelani"). Godine 1950. kuća je proizvodila mnogo primjeraka modela 1000 i 500 (bicilindričnih i monocilindričnih) za natjecanja. Ovom zadnjem je nedostajao "s a m o" jedan cilindar, drugo je sve bilo gotovo identično. HRD Vincent 1000 je u ono

doba također bio mnogo korišten za lov na rekorde u brzini, pa je tako iste godine dosegao najbržu apsolutnu brzinu od 265 km/h. Konstruktori tog doba počeli su favorizirati dvocilindrične twin motore, koji su bili jeftiniji za proizvodnju, tako da je HRD Vincent 1000 "Rapide" 1949. stajao 400 funti, dok su konkurenti bili znatno jeftiniji, otprilike 250 funti. Već

Jos jedan detalj rafinirane mehanike: bregasta osovina preko donjih klackalica i 'stangica' pokreće gornju, koja otvara ventil ispod opruge. Gornja je klackalica rasječena tako da obuhvati ventil. Regulacija se vrši vijkom kroz veliki čep koji dominira glavom motora

tada je prolazilo vrijeme "romantičnih" motocikla visoke kvalitete, bizarnih i skupih rješenja, ma kako ona dobra bila. Proizvodnja se okrenula manje imućnim, ali češćim kupcima, a Vincent HRD otišao je u povijest. Svaki model te tvrtke danas je prava rijetkost i ima veliku vrijednost, poput umjetničkih dijela, u koja zapravo i sami spadaju. ■

Uvoznik za Hrvatsku

VELE PROMET

Sjedište:
Pušćine, Čakovečka 143B,
040/895 377

Poslovnice:

Zagreb, Tomislavova 11,
01/301 3778

Rijeka, D. Cesarica 13,
051/684 260

Split, Dubrovačka 51,
021/544 470

Osijek, L. Mandića 111Z,
031/298 811

Čakovec, Svetojelska 15,
040/395 680

Varaždin, Optujska 50,
042/3311 11

DENSO

POKRETAN
KVALITETOM

www.velepromet.hr info@velepromet.hr

MOTOCENTAR Zabok

M. Glupca 44, Zabok, Hrvatska tel/fax: +385 49 221 609 radno vrijeme: 09 - 17, subotom 09 - 14

roleff

Louis

TAKACHI
ovlaštani zastupnik i distributer

MTECH

KYMGCO **outstars** **DUNLOP** **ZONGSHEN**